

Zrod dynastie

Ade se vlastně zrodila nová mocenská síla, která formuje Evropu i svět v dalších 640 letech? Pro odpověď je třeba vyrazit z Moravského pole 900 km směrem na západ a téměř 300 let do minulosti. Tehdy, kolem roku 990, jsou Habsburkové pouhými regionálními pány nad nepropojenými územími podél břehů Rýna, blízko dnešního Curychu a Bernu. Jediným významným představitelem rodu je Werner, štrasburský biskup a císařský vyslanec v Konstantinopoli, který zde, mezi řekami Reussou a Aarou postavil hrad Habichtsburg, chcete-li Habsburg.

Někdo musí začít, a tak Wernerův prasnovec Otto II. je prvním, kdo přijímá jméno hrabě z Habsburgu. *Zrodila se dynastie!* Otto je také prvním z rodu, kdo se vyzná. Plejáda politických funkcí, které drží, nese víc než zlatý důl. Stejně jako dnes. V regi-

Otto II., prasnovec biskupa Wenera byl první, kdo přijal jméno Habsburg.

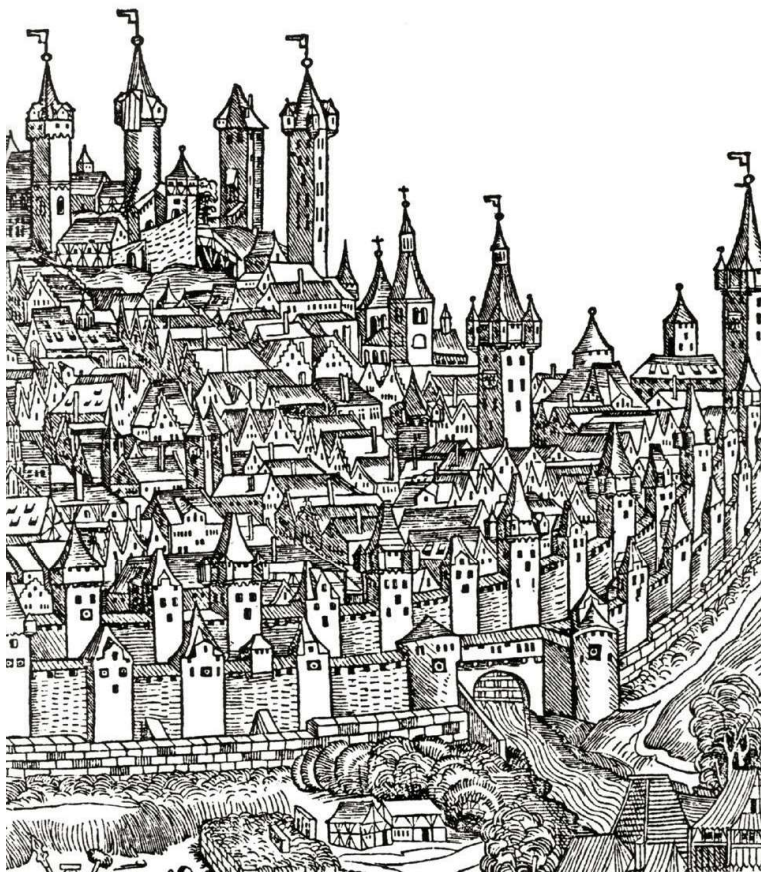
Habsburg či Habichtsburg, tj. Jestřábí hrad, původní rodové sídlo dynastie, založené biskupem Wernerem.

onu Aargau sídlí Habsburkové po dvě století, a jak je v kraji i době zvykem, výboji, obchodem i sňatky rozšiřují své panství. Mezi nejvzácnější zisky patří klášter Muri, jehož Loretánská kaple slouží dodnes jako habsburská rodinná hrobka. Když do konce 1. tisíciletí zbývá jen několik let, odvedou zájmy Habsburky do úrodného kraje kolem Dunaje, nedaleko Vídně. Stále ještě nepatří mezi říšská knížata a jsou tedy, až do roku 1156, podřízeni bavorským vévodům. Ale jejich bohatství a moc stále rostou.

Kláster Muri, jehož Loretánská kaple je rodiinou hrobkou Habsburků.

Vzájemnými provokacemi a střety se oba sokové blíží bitvě na Moravském poli v roce 1278, jejíž výsledek ale už známe. Rudolf I. po vítězství vstupuje do Přemyslovi dříve nakloněné Vídně, z níž učiní své sídlo a ze které v dalších letech zvolna buduje novou říši. Se souhlasem kurfiřtů uděluje v roce 1282 synům Albrechtovi

Norimberk, jedno z nejdůležitějších center moci Svaté říše římské.

Zlom nastane až onoho zmíněného roku 1273, když Rudolfovi do stanu, odkud řídí obléhání Basileje, přinesou poslové z Norimberka zprávu o jeho zvolení králem Svaté říše římské. Český král Přemysl Otakar II., původně favorit na titul, odmítá výsledek volby uznat. Zasažená ješitnost a ztracené ambice jsou rány, které Přemysla bolí nejvíc! Nejen to! Musí dokonce před Rudolfem pokleknout v královském rouchu, zatímco ten přijímá Přemyslův hold oblečen nedbale jen v loveckém kabátci. Je to ponížení, které se nezapomíná.

a Rudolfovi na Přemyslovi získaná území a Rakousko, Štýrsko, Kraňsko a Korutany se tak stanou pro oba chlapce hezkým dárkem od tatínka. Veselé Vánoce! Zdá se, že Ježíšek byl roku 1282 v Augšpurku velmi štědrý.

Zpráva o Přemyslově smrti vzbuzuje úžas a respekt, ale i pověsti, že Přemysl Otakar II. nezemřel a že po porážce umně skryt čeká na novou příležitost. Šířící se mýtus, spolu s možností vychutnat si triumf, je také důvodem, proč Rudolf nechává Přem 10 měsíců v kostele při minoritském klášteře ve Vídni, jehož výběr není náhodný. Základní kámen kostela byl

Rudolf, nedbale oblečen, přijímá jako římský král vynucený hold Přemysla Otakara II.

položen v roce 1276 za panování Přemysla Otakara II. Po zmíněných měsících musí sedmiletý Přemyslův syn, jinak budoucí český král Václav II., před Svatoštěpánským dómem na kolenou Rudolfa veřejně prosit o vydání otceva těla. V následujících letech je hlavním Rudolfovým cílem upevnění vlády a rozšíření získané pozice. Dobře ví, že český trůn je jedním ze základních kamenů cesty k cíli, a to nejen pro bohatství jeho stříbrných dolů. Důležitý je i politický vliv, jež má hlas českého krále jako jednoho z kurfiřtů volících krále Svaté říše římské. Jen sedm mužů smí volit římského krále. Jsou cosi jako dnešní eurokomisaři, ale s mnohem větším vlivem i bohatstvím. Tři církevní hodnostáři, arcibiskup kolínský, mohučský a trevírský, a čtyři světská knížata, falckrabě rýnský, vévoda saský, markrabě braniborský a král český! Zastávají i vysoké říšské úřady, arcikancléř, arcikomorník, arcistolovník či arcicíšník, což je titul patřící českému králi. Půvabné názvy, že?

Ano, zato realita není půvabná. České země jsou zmítány chaosem, který bychom dnes mohli nazvat občanskou válkou mocenských klik. Rudolf prokazuje moudrost politika a místo přímého ovládnutí českých zemí uzavírá pakt s Otou V. Braniborským o správě země i poručnictví nad nezletilým dědicem trůnu Václavem II. Ota ale k obojímu přistupuje, jako by mu země patřila, a výraz *správa*